

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

ИЗВЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ И ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
„Хипокористици у енглеском и српском“ (Hypocoristics in English and Serbian)

Ирене Имамовић, мастера

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовано Комисију:

Комисију је именовало Наставно-научно веће Филолошког факултета на седници од 3. децембра 2019. године.

2. Састав Комисије:

Ментор: др Ивана Трбојевић Милошевић, ванредни професор, Филолошки факултет – Београд

Ужа научна област: Англистика

Датум избора у звање: 2017.

др Весна Крајишник, ванредни професор, Филолошки факултет – Београд

Ужа научна област: Српски језик

Датум избора у звање: 2017.

др Данијела Ђорђевић, доцент, Пољопривредни факултет - Београд

Ужа научна област: Англистика (Стручни језик – енглески језик)

Датум избора у звање: 2018.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име, име једног родитеља, презиме	Ирена (Харис) Имамовић
Датум и место рођења	23.8.1989. Београд
Наслов мастер рада	'Hedges in Political Discourse' / Ограде у политичком дискурсу
Датум и место одбране мастер тезе	2013, Београд, Филолошки факултет
Научна област из које је стечено академско звање мастер	Англистика

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„Хипокористици у енглеском и српском“ („Hypocoristics in English and Serbian“)
“.

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација мастер Ирене Имамовић броји 280 страна, укључујући Списак литературе од 358 библиографских јединица и јединица преузетих са Интернета, (које, заједно, покривају период од стотинак година), као и обимне Прилоге (Део 7. и Део 8.– обрађени (анотирани) корпуси српских и енглеских исказа који садрже хонорифике). Дисертација је написана на енглеском језику; има Апстракт на српском језику.

Дисертација се састоји од 8 делова:

1. **Увода**, у коме се дефинишу оквир, предмет и циљ истраживања; дефинисање термина 'хипокористик'и краћи историјски преглед досадашњих истраживања ових речи у енглеском и српском; у овом делу постављају се и истраживачке хипотезе и описује методолошки приступ и начин обраде прикупљеног корпуса.

Кандидаткиња се служила доступним електронским корпусима двју језика - Британским националним корпусом за енглески језик и Корпусом савременог српског језика (верзија СрпКор2013) Душка Витаса и Милоша Утвића.

Укупан радни корпус обухвата 1174 реченице/исказа, који садрже 11 изабраних енглеских и 20 српских хипокористика.

Кандидаткиња у анализу корпуса улази са претпоставком да ће корпуси оба језика показивати сличности (парцијална поклапања) у највећој мери, не очекује (системске) разлике, али ни апсолутна поклапања.

Текст дисертације опремљен је већим бројем табела, графикона и слика (преко 40).

2. Друго поглавље (2. Serbian Hurocoristics) даје детаљну анализу 528 реченица/исказа у којима се јавља 20 различитих српских хипокористика, одабраних на основу прелиминарне претраге корпуса : Сунце моје/Моје сунце; Сунашце; Анђеле; Мој анђео; Срећо; Душо; Бебо; Колачићу; Ћеркице; Ћеркица; Лепото; Куцо; Секице; Јабуко; Бебице; Звездо; Моје злато;/ Злато моје; Цветићу; Паметница; Срцуленце.
3. Треће поглавље (3. English Hurocoristics) представља детаљну анализу 646 реченица/исказа у којима се јавља 11 одабраних (по истом критеријуму као и српски примери) хипокористика у енглеском језику, преузетих из Британског националног корпуса (са Бригам Јанг интерфејса) : Doll; Sweetie; Little monkey; Puddin'; Sugarplum; Wifey; Hubby; Babe; Babes; Pumpkin; My darling.

Сваки пример хипокористика у оба језика посматра се са морфолошко и лексиколошког аспекта, а потом се улази у њихово посматрање из социо-прагматичке перспективе , помно узимајући у обзир карактеристике контекста (ситуационог, пре свега) у којима се ови искази јављају.

4. Четврто поглавље (4. English vs. Serbian Hurocoristics) представља контрастивни део тезе, у коме кандидаткиња пореди употребу хипокористика у два језика према параметру учесталости (4.1.), родних разлика (4.2.), стила комуникације (4.3.), личних односа међу саговорницима (4.4.) , емоција и комуникационих намера (4.5.), колокација у које хипокористици улазе (4.6.), као и према најчешћим врстама речи које се појављују као хипокористици (4.7.) и, коначно, прама врстама морфолошких процеса којима хипокористици настају (4.8.).
5. Пето поглавље даје Закључак истраживања.

6. Списак коришћене литературе
7. Прилози (обрађени корпус хипокористика – српски)
8. Прилози (обрађени корпус хипокористика – енглески)
9. и 10. Биографија и Изјава о ауторству.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Већ по избору свога предмета истраживања – група од 20 српских и 11 енглеских хипокористика чију употребу у два језика кандидаткиња посматра из угла прагматике и социолингвистике с једне стране и из угла лексикологије и морфологије с друге, занимљив је сам по себи, јер је ова класа речи веома мало истраживана како у енглеском, тако и српском језику.

Циљ ове дисертације јесте контрастирање хипокористика у употреби у различитим контекстима, како ситуационим, тако и у контекстима обележеним релацијама између саговорника (родитељи : деца, супружници/партнери, блиски рођаци, пријатељи, итд.) Кандидаткиња у свом истраживању поставља као циљ да одговори на следећа истраживачка питања:

1. Која су значења појединих изабраних облика хипокористика, и, уколико је лексема полисемична или је употребљена као стилска фигура, које се од њених значења употребљава као хипокористик;
2. Која су кључна морфолошка и лексичка својства одабраних лексема, који су њихови колокати;
3. Каква је фреквенција појединачних лексема које се употребљавају као хипокористици;
4. Каква је дистрибуција одабраних лексема у оба језика по узрасним групама, као и по различитим типовима односа међу саговорницима (партнерски, рођачки, пријатељски, мушко-женски).;
5. Да ли се може утврдити да енглески и српски на пресеку свих налаза доминантно стоје у односу делимичног поклапања;
6. Да ли се може утврдити, како кандидаткиња претпоставља, да се један број хипокористика у српском јавља као позајмљенице из енглеског језика;

7. Да ли се може утврдити да хипокористици имају и пејоративну употребу (у смислу прагматичког значења);
8. Да ли се може утврдити да говорници употребљавају хипокористике у говорним чиновима којима се чува образ (FSA – face saving act).

Методолошки приступ кандидаткиње је еклектичан: базира се на употреби електронских корпуса енглеског и српског језика, чијом је претрагом ексцерпирано укупно 1174 примера (528 српских и 646 енглеских). Потом су примери у два поглавља детаљно описани – од морфолошког, преко лексичког и семантичког нивоа. За оба језика урађена је фреквенцијска анализа. Примери су потом посматрани у односу на контексте у којима се јављају, а добијени квантитативни резултати коришћени су за квалитативну интерпретацију и закључивање. Резултати су приказани у више од 40 табела и графикана, изузетне прегледности и јасноће.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

„Hypocoristics in English and Serbian Language“, прихваћено за штампу у часопису Филолог, Бања Лука.

VII ЗАКЉУЧЦИ, ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Закључци истраживања су вишеслојни, што се могло и очекивати из тако разгранате анализе хипокористика у два језика: иако, генерално узевши, језици показују да доминантно стоје у односу сличности (делимичног поклапања), поготову у домену творбе и класа речи, али у употреби у истраживаним контекстима и типовима односа између саговорника, разилажења између два језика крећу се у оквирима од чак 50%. Даље, истраживање је потврдило преференце говорника српског језика ка директности у комуникацији, али није потврдило у истој мери претпоставку о преферираној индиректној комуникацији код говорника енглеског језика. Такође, није потврђена претпоставка о позајмљивању енглеских хипокористика у српском у већем проценту – заправо, као позајмљеница јавља се само један, а то је *darling*, у изворном облику. Што се дистрибуције

хипокористика тиче, по узрасним групама , као и по родним односима, резултати показују нешто другачију слику од очекиване код једног броја хипокористика (нпр. Већа учесталост хипокористика у мушкој него у женској популацији).

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Докторска дисертација Ирене Имамовић веома је добро организована ; предмет истраживања је прецизно и јасно омеђен, са одговарајућом експликацијом методолошког поступка. Посебно је вредан начин на који Ирена Имамовић интерпретира своје квантитативне податке и самерава их са спољним, актуелним ситуационим контекстом и извлачи квалитативне закључке који се тичу мотивације за употребу хипокористика, као и за интерпретацију значења ових речи која су померена од прототипичне (иронија, подсмех, претња, критика, итд.) . Изразито су занимљиви подаци о социолингвистичкој дистрибуцији ових облика и то оних који се тичу узрасних група (пра и друга старија генерација и сл.) као и родне различитости у употреби хипокористика (код мушкараца и жена). Овај изузетно добро организовани рад писан је акрибичним стилем , и, осим што даје оригиналне увиде и вредан допринос опису ове класе речи у оба језика, даје нарочито занимљиве увиде у њихов прагматички и интеракциони аспект.

IX ПРЕДЛОГ

Докторска дисертација Ирене Имамовић, мастера, представља оригинално, детаљно и вредно истраживање једне групе речи чији прагматичко, психолингвистичко и социолингвистичко лице далеко надилази оквире њиховог лексичког значења и форме. Са становишта лингвистичке прагматике и интеракционе социолингвистике, као и комунологије, резултати студије Ирене Имамовић о хипокористцима и њиховој употреби у два језика, српском и енглеском, заиста представљају новину, освежење и допринос - јер је у питању појава која није одвише привлачила пажњу истраживача, ни у

енглеском ни у српском, а њена фреквенција је у језику изузето висока. Стога, са нарочитим задовољством препоручујемо Наставно-научном већу Филолошког факултета да овај рад прихвати као докторску дисертацију, упути Већу друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на сагласност и потом кандидаткињу, Ирону Имамовић, позове на усмену одбрану пред овом комисијом.

Београд, 24. фебруара 2020.

Комисија:

др Ивана Трбојевић Милошевић, ван. проф.

др Весна Крајишник, ван. проф.

др Данијела Ђорђевић, доцент